

GUIA METODOLÒGICA IDENTIFICACIÓ D'ORIENTACIONS ESTRATÈGIQUES DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT

Oficina de Cooperació al Desenvolupament

Document actualitzat al gener de 2021
Versió 2

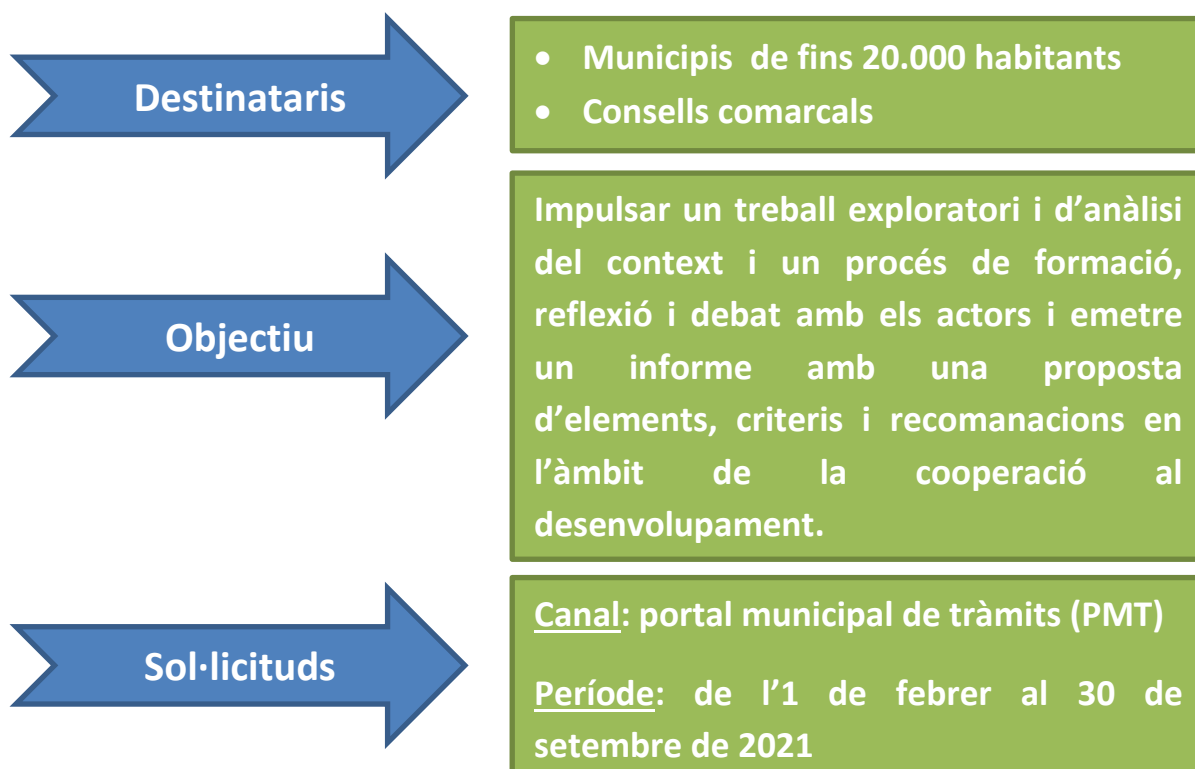
Diputació
Barcelona

#DibaOberta

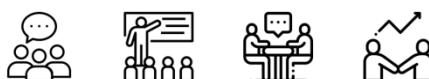
PRESENTACIÓ

En el marc del Catàleg de serveis, l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament (OCD) ofereix un recurs tècnic anomenat [Identificació d'orientacions estratègiques de cooperació al desenvolupament](#), adreçat a municipis de fins 20.000 habitants i consells comarcals.

Aquesta assistència, que es desplega amb mitjans propis de la Diputació de Barcelona o mitjançant una contractació externa, preveu la creació d'un grup de treball, amb la participació tècnica i el lideratge polític de l'ens beneficiari, la celebració de reunions periòdiques i l'impuls d'un procés de formació, reflexió i debat amb els actors locals per tal d'aixecar informació rellevant. L'objectiu és emetre un informe amb una proposta d'elements, criteris i recomanacions sobre l'estratègia a emprendre en l'àmbit de la política pública de cooperació al desenvolupament, que respongui i sigui coherent amb la voluntat i la realitat del propi territori.

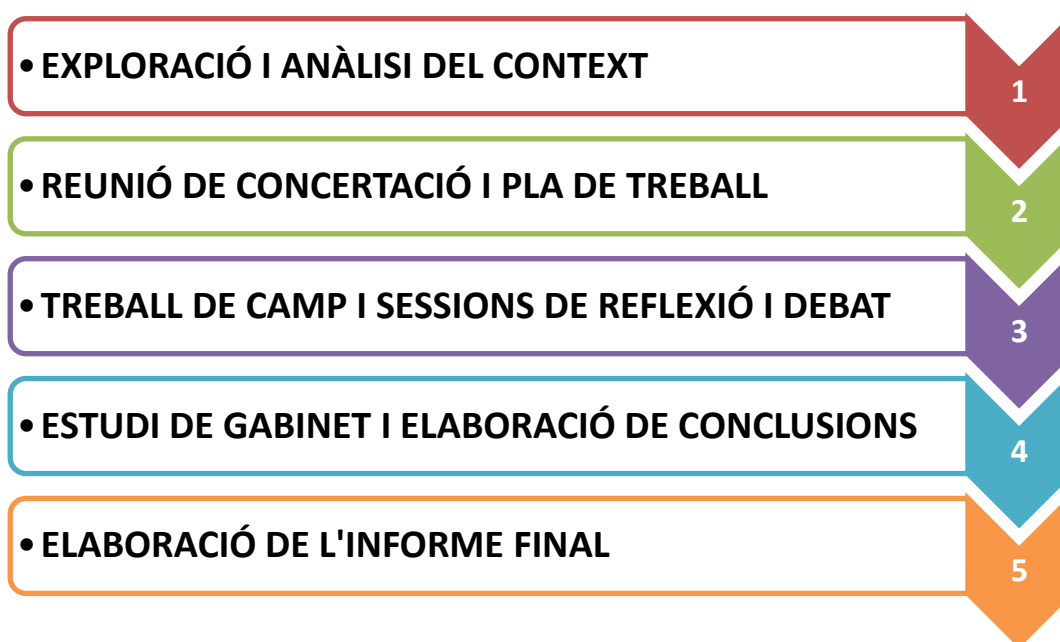
El present document recull un seguit de **pautes metodològiques generals** que han de guiar el procés per identificar unes orientacions estratègiques de cooperació al desenvolupament en l'àmbit local o comarcal.

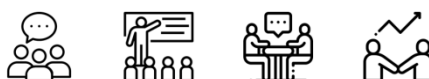
EL PROCÉS D'IDENTIFICACIÓ D'UNES ORIENTACIONS ESTRATÈGIQUES DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT

No existeix un model únic per identificar unes orientacions estratègiques (OE) en el camp de la cooperació al desenvolupament (CD) i el procés que es determini dependrà de les característiques i prioritats que tingui cada territori. No obstant això, per copsar la voluntat i els interessos dels actors i conèixer la realitat del territori i les capacitats existents, es preveu utilitzar una **metodologia participativa**. Així mateix, s'aprofitarà el procés per impulsar **l'aprenentatge i l'enfortiment de les capacitats** de l'ens beneficiari i de les entitats de solidaritat i d'altres agents que s'involucrin, amb el propòsit d'incentivar una certa transformació respecte al model tradicional de cooperació, mitjançant la revisió d'idees i de conceptes i fomentant altres maneres de fer cooperació des de l'àmbit local.

Per això, s'han establert 5 fases mitjançant les quals es desplegarà aquesta assistència:

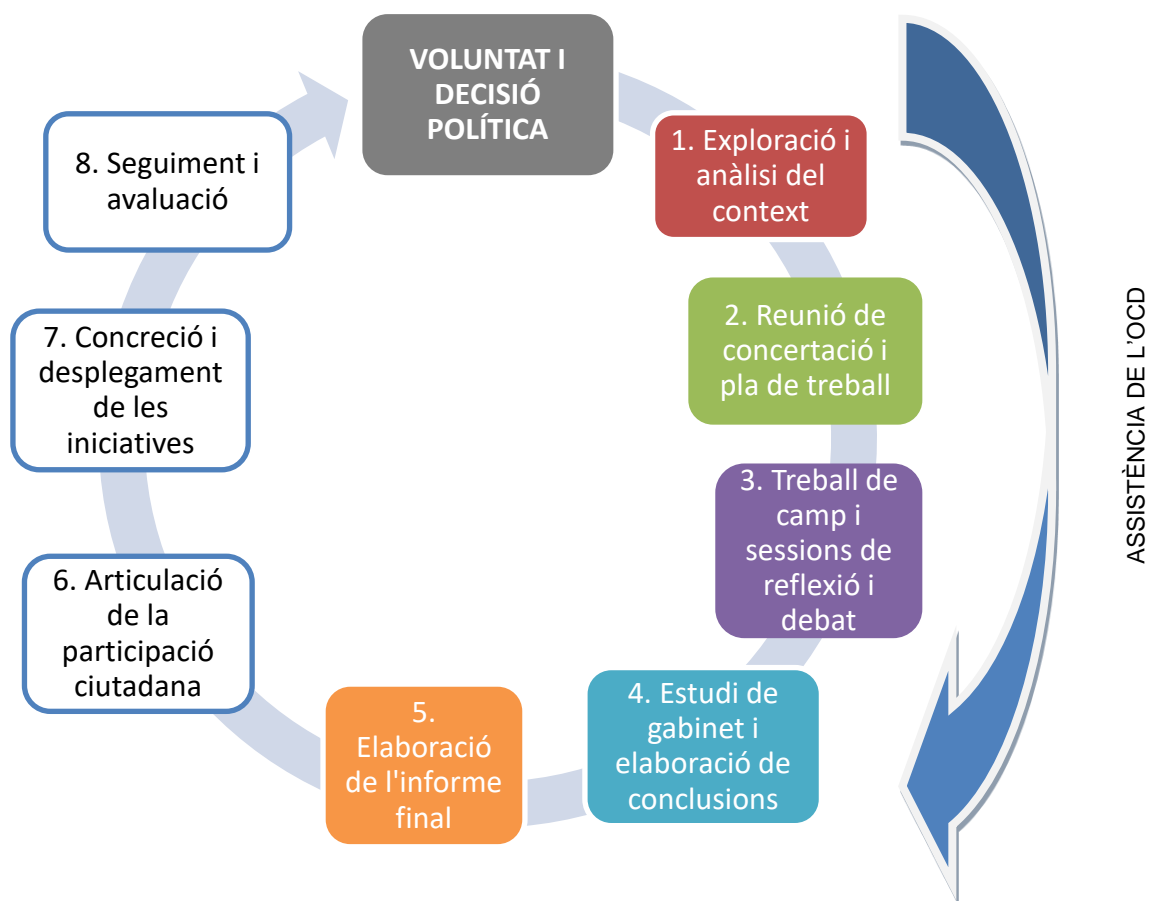
Un cop manifestada la **voluntat i decisió política** per part de l'ens beneficiari de disposar d'unes OE en l'àmbit de la CD, la Diputació procedirà en primer lloc a realitzar un **treball exploratori i d'anàlisi del context** (fase 1) per tal de conèixer les característiques i potencialitats del territori. Amb aquesta informació inicial, es mantindrà una **reunió amb els responsables de l'ajuntament** amb la finalitat de contrastar i ampliar les dades recollides i conèixer les expectatives existents i en base a això, s'elaborarà un **pla de treball** que inclourà els objectius que es volen aconseguir, un calendari d'activitats i s'apuntaran un ventall

d'aspectes a considerar, sobre els quals caldrà prendre decisions i construir, amb el màxim consens possible, les bases de les orientacions (fase 2).

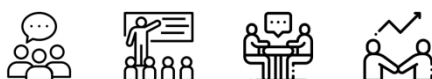
A més de les entrevistes i reunions que es puguin preveure amb diferents actors del territori, el **treball de camp** consistirà fonamentalment en la realització de **vàries sessions de reflexió i debat**, adreçades al personal i càrrecs electes de l'ajuntament i a aquells actors del territori que puguin tenir un paper destacat en aquest àmbit, amb l'objectiu de sensibilitzar i introduir determinats aspectes propis d'aquesta política, així com impulsar una reflexió i debat sobre els trets bàsics que han de configurar l'acció local en aquest àmbit de la cooperació al desenvolupament (fase 3).

Un cop analitzats els resultats de la informació recollida durant el treball de camp, s'elaboraran unes **conclusions**, les quals seran contrastades amb l'ens beneficiari (fase 4). Aquestes constituiran la base per l'elaboració de l'**informe** que es lliurarà al final del procés (fase 5).

Il·lustració 1. Fases per a la identificació de les OE i pel seu desplegament.

A continuació es detalla el treball previst en cadascuna de les fases i la distribució de tasques i responsabilitats entre la l'OCD i el propi ens beneficiari.

• EXPLORACIÓ I ANÀLISI DEL CONTEXT

1

Un cop concedit el recurs, l'OCD procedirà a realitzar una **recerca prèvia** sobre certs aspectes del municipi o comarca a nivell geogràfic, socioeconòmic i associatiu, així com sobre l'estructura i composició de l'ens local.

Paral·lelament s'enviarà a l'ens un **qüestionari** demanant algunes dades bàsiques sobre la política de CD i es plantejaran certes qüestions per tal de promoure una primera reflexió. També es sol·licitarà a l'ens que, juntament amb el qüestionari complimentat, faci arribar a l'OCD tota aquella **documentació i informació** que es consideri rellevant (llistat d'entitats, notes de premsa d'accions dutes a terme, pla d'actuació de mandat, etc.).

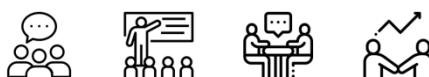
Tota aquesta informació s'analitzarà per tal de preparar la primera reunió de concertació.

OCD

- Enviament de qüestionari a l'ens beneficiari i exploració i anàlisi de context

ENS

- Retorn del qüestionari complimentat i enviament de documentació rellevant a l'OCD

• REUNIÓ DE CONCERTACIÓ I PLA DE TREBALL

2

Es farà una primera reunió amb l'ens beneficiari, amb els següents objectius:

- **Presentar la finalitat i l'enfocament del recurs** i tots aquells aspectes generals que han de conformar l'assessorament, així com allò que cal esperar del propi ens: difusió del procés, conformació d'un grup de treball, contacte amb els actors del territori, impuls i convocatòria de sessions de treball, etc.
- Dur a terme una **primera reflexió** sobre certs aspectes per tal de conèixer més a fons les expectatives i prioritats existents per part de l'ens, així com els recursos econòmics i humans disponibles, les entitats i actors del territori que es podrien involucrar, els antecedents de treball, etc, de manera que es completi la informació recollida en la fase anterior.
- Negociar l'enfocament i la volada que se li vol donar al procés i un **pla de treball** adequat al cas, així com els punts i elements que ha d'incorporar l'informe. El pla de treball ha de contenir, com a mínim, els objectius i resultats que s'esperen i el calendari de les diferents fases de treball i de les activitats principals.

Un dels punts més importants que caldrà determinar és el nivell de participació que es vol donar als altres actors del territori en d'elaboració de les OE (partits polítics, ONGD, societat civil organitzada, agents econòmics i socials, etc.).

És recomanable que el pla de treball inclogui una sessió de presentació del procés i de reflexió conjunta amb els òrgans de govern de l'ajuntament, els partits polítics i les entitats de cooperació del territori. També es podrà considerar la inclusió d'una activitat de retorn a aquests actors perquè puguin fer aportacions al document final.

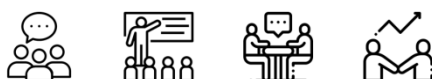
Un cop consensuat el pla de treball i abans d'iniciar el procés, es recomana que l'ens en faci difusió mitjançant l'espai web i de butlletins o eines disponibles, per tal d'informar a la ciutadania i als actors del territori del procés que s'inicia i de la participació a la que se'ls requerirà.

OCD

- Convocatòria de reunió, ampliació del treball exploratori i elaboració d'una proposta de pla de treball

ENS

- Negociació i aprovació del pla de treball i difusió del procés que s'inicia

• TREBALL DE CAMP I SESSIONS DE REFLEXIÓ I DEBAT

3

En termes generals aquesta fase consistirà principalment en la celebració de **dues sessions de treball**:

- [Sobre cooperació descentralitzada](#)

L'objectiu d'aquesta primera sessió sobre cooperació descentralitzada, adreçada principalment a l'equip de govern i als representants dels diferents partits polítics que integren l'ens, és presentar el procés i iniciar una reflexió conjunta sobre la política pública de cooperació al desenvolupament des de l'àmbit local. També hi podran assistir el personal de l'ajuntament i aquells actors del territori que es consideri oportú.

La primera part tindrà un caràcter formatiu i s'introduiran diferents aspectes sobre la cooperació al desenvolupament i la cooperació descentralitzada. La segona part es dedicarà a provocar la reflexió i el debat entre els participants i a identificar oportunitats i amenaces, fortaleeses i debilitats.

- [Sobre educació per al desenvolupament i la ciutadania global](#)

Es durà a terme una segona sessió sobre l'educació per al desenvolupament i la ciutadania global, modalitat d'acció que es considera cabdal en l'àmbit local. Aquesta també tindrà una part formativa, en què s'introduirà els fonaments bàsics d'aquesta disciplina; i una segona part més dinàmica amb l'objectiu revisar el que s'està fent i aixecar noves propostes d'acció a desplegar en el territori.

Si es considera interessant, es pot fer una tercera sessió de treball sobre [La responsabilitat global dels municipis: la coherència de polítiques per al desenvolupament](#).

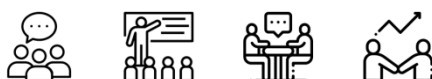
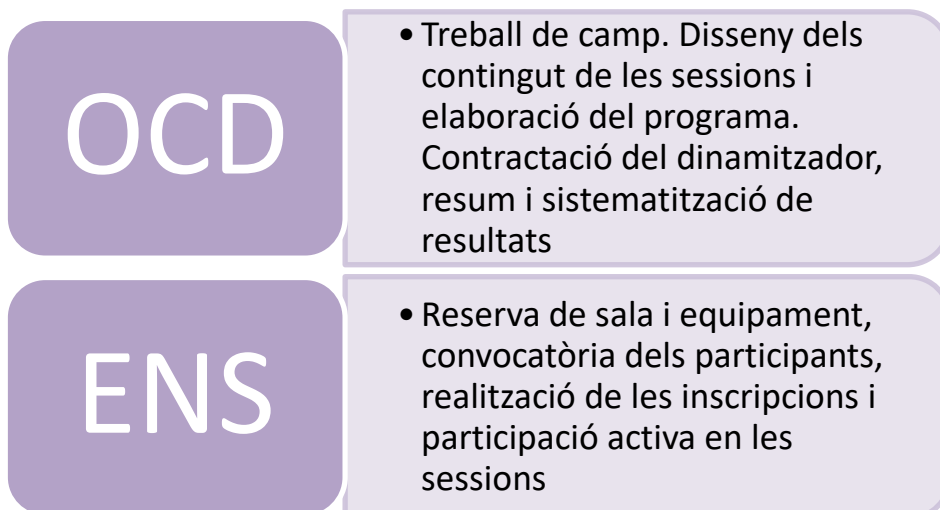
Aquestes sessions, de 5 hores de durada cadascuna (i 4 en format virtual), estan incloses en el [Banc d'Accions Formatives](#) de la Diputació de Barcelona i les inscripcions i l'assistència dels participants es gestiona des de l'aplicació [Gestforma](#), per la qual cosa caldrà comptar amb la participació activa de l'ens beneficiari, qui serà el responsable de convocar els participants, realitzar les inscripcions i facilitar la sala i l'equipament necessari.

L'OCD serà la responsable de dissenyar els continguts de cada sessió, elaborar el programa i contractar la persona encarregada de dinamitzar les sessions. Si es desitja, les sessions poden

comptar amb una aula virtual de suport per penjar documentació i fer retorn dels resultats obtinguts als participants.

A més d'aquestes sessions, el treball de camp pot ampliar-se amb altres metodologies de recollida de dades i informació acordades en el pla de treball, com entrevistes o enquestes.

• ESTUDI DE GABINET I ELABORACIÓ DE CONCLUSIONS

4

Un cop finalitzat el treball de camp i recollida tota la informació necessària, l'equip de l'OCD sistematitzarà i analitzarà la informació recollida i es durà a terme un procés de reflexió intern per tal de formular unes conclusions preliminars. Els resultats es compartiran amb l'ens beneficiari i els actors que s'acordi, per tal que facin les aportacions oportunes.

OCD

- Anàlisi de la informació, reflexió i elaboració de conclusions preliminars

ENS

- Reflexió i aportació a la proposta de conclusions

• ELABORACIÓ DE L'INFORME FINAL

5

Un cop consensuades les conclusions finals amb l'ens beneficiari, es redactarà i lliurarà l'informe final. La seva estructura i contingut serà com a mínim el següent:

- Presentació i procés dut a terme
- Dades principals de la diagnosi
- Orientacions estratègiques:
 - Els objectius i les prioritats estratègiques i transversals
 - Les modalitats d'acció i els instruments
 - La participació ciutadana i l'articulació amb els actors del territori
 - L'estructura de gestió i els recursos
 - La identificació de socis, col·laboradors i xarxes de treball
 - La comunicació i de difusió
 - La planificació i el desplegament de les iniciatives
 - El seguiment i avaluació de les accions

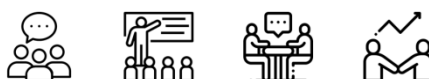
Es recomanable que es faci difusió de l'informe final mitjançant l'espai web, butlletins i altres eines disponibles per tal d'informar a la ciutadania i als actors del territori del resultat final.

OCD

- Elaboració i lliurament de l'informe final a l'ens beneficiari

ENS

- Acceptació i difusió de l'informe

Oficina de Cooperació al Desenvolupament
Telèfon +34 93 402 20 55
o.cooperacioid@diba.cat – www.diba.cat/ri

